

Carta ecologista al president Puigdemont

written by Santiago Vilanova | 28 d'agost de 2023

Benvolgut president,

El temps durant el qual Els Verds-Alternativa Verda vam donar suport a Junts, aportant alguns membres del nostre partit a les llistes al Parlament i a les eleccions europees, va ser fugisser. Desitjàvem influir en el programa del moviment i ser respectats com a representants d'un pensament ideològic contemporani però amb arrels històriques i fortes relacions internacionals. El repte climàtic i la transició energètica ens van fer creure la idoneïtat d'aquesta presència. Vam considerar que la innovació que representava Junts i el teu lideratge en l'escenari polític requeria una representació sòlida de l'ecologisme polític de vocació comarcalista. President, com a periodista en els teus anys joves vas conèixer les primeres mobilitzacions en defensa del territori organitzades a les contrades gironines; ben segur també la creació del nostre partit a La Bisbal d'Empordà l'octubre de 1983.

En el pròleg que vas dedicar-me en el meu assaig *Salvem els nostres volcans*, una crònica periodística de la defensa de la Zona Volcànica de la Garrotxa, vas escriure sobre el paper de l'ecologisme català: "El compromís i l'exigència d'aleshores es projecten ara cap endavant. Hem d'abordar els reptes pendents en el local i en el global i ho estem fent en el debat del país que volem". Un pas endavant, president, era introduir l'ecologia política en el procés (la científica ja la tenim incorporada per reconeguts i mediàtics científics i experts en ciències de la Terra).

Confiàvem que el teu equip d'assessors i l'Executiva de Junts assumirien en el projecte de país el paper d'un ecologisme radical però dialogant que opta pel tancament definitiu de les

centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs i que vol convertir Catalunya en capdavantera de les energies del Sol i l'economia circular. Junts, però, ha fracassat en cercar la concertació i el diàleg amb les resistències socials dels grans projectes solars i eòlics, com també en el reciclatge dels residus apostant per la incineració (com ho hem vist en el programa municipal del candidat Xavier Trias). La nostra intervenció política a Junts va ser decisiva perquè el govern retirés el projecte d'una planta incineradora a Cercs. El 1984 Alternativa Verda havia exercit l'Acció Penal Popular i va guanyar el judici per delictes ecològics contra Fecsa per la pol·lució àcida de la tèrmica que funcionava en aquest municipi del Berguedà.

Obsessionats amb l'amnistia i el referèndum d'autodeterminació, Junts ha oblidat que s'està consolidant un model energètic i productiu depenent, paradoxalment, de les oligarquies elèctriques i de l'Estat del qual ens volem separar. No pot ser que l'independentisme giri al voltant de la lluita antirepressiva mentre la crisi climàtica ens empobreix. El primer és reconstruir i fer habitable la casa que amenaça ruïna.

La recent autorització administrativa prèvia per a la construcció de la línia d'alta tensió (400 KV de potència i 154 quilòmetres a través de 40 municipis de set comarques tarragonines) de Terol al Baix Llobregat, està destinada a portar-nos electricitat dels parcs eòlics i fotovoltaics aragonesos. La MAT d'Aragó és en realitat la resposta al *nimby* català –“not in my back yard” (“no al meu pati del darrere ”)– que s'oposa als grans projectes solars i eòlics (aquest moviment pot acabar beneficiant l'objectiu de l'Estat i la patronal elèctrica que vol allargar el període de vida de les nuclears).

President, ens agradaria conèixer la seva opinió com a eurodiputat sobre el projecte de parc eòlic marí flotant de 500 MW a la badia de Roses. No és un tema menor per un líder

polític i més sabent que les nostres terres gironines generen menys del 2% d'electricitat provinent de fonts renovables.

Aquesta decisió política del Govern central a favor de la MAT d'Aragó esdevé quan s'han d'iniciar les negociacions amb Junts i el PSOE per fer o no president a Pedro Sánchez. Als lobbies energètics i empresarials (UNESA, Foment, Pimec, Cambra...) no els interessa una Catalunya energèticament independent.

Un altre gol que ens ha fet l'Estat és el projecte BarMar; una canonada submarina per transportar hidrogen verd o rosa (si s'accepta que s'obtingui de l'electricitat provinent de les nuclears) entre Barcelona i Marsella i que va ser acordat pels presidents Pedro Sánchez i Emmanuel Macron sense consens previ amb el pla energètic de la Generalitat que ens compromet a descarbonitzar l'economia catalana pel 2050. Els plans d'expansió del gas natural (s'ha ampliat perillosament l'emmagatzematge a la planta de gasificació del port de Barcelona) i de l'hidrogen verd poden convertir la transició energètica en un brindis al Sol. Quina funció tindrà una empresa energètica pública si no tenim la capacitat de dirigir i controlar el model alternatiu als combustibles fòssils? Quan es decidirà Junts a reclamar la gestió de les deu centrals hidroelèctriques del Pirineu, propietat de l'empresa Endesa, que tenen les concessions caducades?

President, la mitigació i adaptació al canvi climàtic del nostre territori és el repte més gran que tenim. Ho va ratificar un manifest del Club de Roma de Barcelona signat per més d'un centenar de personalitats polítiques i científiques, entre les quals els presidents José Montilla i Artur Mas (vaig entregar-te una còpia a Brussel·les durant un trobada de la candidatura al Parlament Europeu que vas encapçalar, ho recordes?). Aquest compromís ens obliga a una transformació radical de la nostra economia i de les formes de vida, consum i treball; un repte que encara no hem tingut temps de pair i d'imaginar. L'amnistia és una reivindicació justa que més aviat que tard s'aconseguirà.

El referèndum, avui “impossible”, pot ser una realitat dintre d’uns anys, tot i que el podem perdre fàcilment veient l’evolució demogràfica del país i els recents resultats electorals. Però el que no pot esperar més és tenir els instruments pactats amb l’Estat per evitar que el canvi climàtic, per inacció i irresponsabilitat dels nostres polítics, porti Catalunya al col·lapse. I no veiem, president, en les teves declaracions i iniciatives com eurodiputat que valoris la importància estratègica d’aquesta emergència. Hem perdut molts anys amb el procés sense exigir-nos la sobirania energètica i sense mobilitzar els electors en aquest horitzó. La Llei del Canvi Climàtic, iniciativa pionera de la que n’estaves orgullós, la tenim estancada. Continuem a la cua del desenvolupament de les energies renovables (que en prou feines representen el 14% de la producció total).

He decidit escriure’t aquesta carta oberta donada l’oportunitat d’or que tens per negociar la presidència del govern espanyol. Et recordo el que va escriure Joan Oliver (Pere Quart) en el pròleg de *L’econacionalisme*: “Un oportú i sec rompiment amb el govern de Madrid hauria estat una arma d’una tremenda efectivitat, en situar el senyor de la Moncloa entre l’espasa i la paret (...). Encara no hem après la lliçó de la tupinada de Casp?”.

President, els ecologistes d’Alternativa Verda et demanem que en les negociacions reivindicis per Catalunya totes les eines per dirigir de forma sobirana i concertada la transició energètica i la mitigació i adaptació del territori al canvi climàtic. Deixa de pensar en ser el Bolívar de Catalunya, com molts patriotes et volen, i sigues arquitecte d’una nova societat ecològica, justa i solidària.

Santiago Vilanova,

Ex diputat de Junts

Autor de *L’emergència climàtica a Catalunya. Revolució o col·lapse*.